

Azért emlitem meg ezt, hogy tányérvasaim előnyei felől ezt a bizonysgot se hallgassam el. Az én fáradozásomat mindenestre teljesen kárpótolták, sőt költségemet is megértítették, mert 4 vasban e télen 3 vidrát, 1 kőszáli sast, 2 nyestet és 1 hiuzt fogtam. A vasak pedig összesen lánczokkal, horgokkal szállítási költségekkel együtt 25 frtba kerültek. Bátran ajánlhatom őket szaktársaimnak (Weber gyárából valók Szilézia-Haynau) s szívesen szolgállok kívánatra bővebb felvilágosítással is.

Fuchs főerdész ur ezen érdekes közléséhez, melyet hiven igyekeztem visszaadni, részemről azt az óhajtást csatolom, vajha hivatott vadászaink és erdőtiszt kollegáink mindnyájan hasonló kitartást és buzgóságot fejtenének ki a ragadozó vadak pusztításában. Vadállományunk bizonynyal országszerte jelentékenyen szaporodnék!

Tóthi Szabó Sándor.

V i d é k i l e v é l.

Szászsebes, 1885. márczius 31.

Tekintetes Szerkesztőség! Folyó évi februárhó 2-án tartatott meg a szászsebesi erdőhivatal székhelyén a szokásos erdőtiszt gyűlés A b r u d b á n y a i Béla erdőtanácsos úr elnökllete alatt.

Ez alkalommal a többi között egy nevezetes határozat hozatott, mely a magyar erdészeti kisérleti ügy előmozdítására szolgálhat; tudniillik minden erdőkezelő feladatává tétetett, a gondnokságában előforduló rovarfaunát, valamint növényflórát összeállítani, hogy minden erdész gyűjteményével tegye szemlélhetővé a gondnokságában előjövő rovarokat és a növényországot képviselő egyedeket.

A növény- és rovargyűjtésnél az erdőőrök is segítségére lehetnek az erdészeknek, a már gyűjtött egyedek praeparálása

pedig oly jelentéktelen költséggel van egybekötve, hogy azt minden önérzetes erdész, saját terhére szívesen elvállalhatja, meglévén a jutalma azon tudatban, hogy tehetsége szerint szintén hozzájárult ahhoz, hogy a magyar erdészetet ez irányban is a nyugati államok erdészetének színvonalára emelje.

A nehézség pedig, melylyel az egyes növények meghatározása jár, szintén nem riaszthat vissza senkit, mivel minden erdész már az akadémián nyert képzettségénél fogva azt nagy részben segedelem nélkül is teljesítheti. Ha pedig megakadna : minden vidéken található oly egyén, kinek a botanica specialis tárgyát képezi, felvilágosítás végett tehát ahhoz fordulhat.

Az erdész már hivatásánál fogva a leglakatlanabb vidékekre jut, hová ha néha egy-egy természetbuvár el is vetődik, rendszeren csak sebtibe teszi meg kutatásait, míg az erdőtisztnek ideje és módja van hozzá, hogy következetesen a cél felé törekedjék.

Mily szép s talán eddig ismeretlen növény-példányok volnának ily módon nyerhetők, nem tagadhatja a ki csak félig-meddig ismeri a havasi erdőségeket s azok rejtekeit.

A bisztrai erdőgondnokságban a tél feltűnőleg hamar véget ért. Már e hó elején eltűnt a hó. Csak egyes árnyékos helyeken s fenn a havasok tetején találni még fehér foltokat. Különbben is a mily keményen neki kezdett a hideg november havában, oly enyhének mutatkozott a tél a többi hónapokban. Jelenleg az erdők alja már is virágos kerthez hasonlítható.

A mogyoró bokor meg van rakva himbarkákkal és az apró, piros nővirágokkal. A kecskefűz rügyei erősen fakadnak. A nyár pedig világos színű barkáival úgy néz ki messziről, mint valami virágjában levő gyümölcsfa.

A bokrok között meg kirí a kis *Daphnae-Mezereum* cserje, szép rózsaszínű virágaival.

A luczfenyő magtermés a múlt évben nagyon gyarlón ütött ki. A mi kevés toboz volt, az is nagyrészt éretlennek bizonyult. A kipergetett mag pedig a véghezvitt próba szerint átlag csak 40⁰/₀ csirázóképességet tüntet elő. Azonkívül a tobozok nagy részében a toboz iloncza (*Tortrix strobilana*) áttelelő álczája találtatott. Jelenleg pedig az erdőben szélteben akadni

tobozcsutkákra (csak a csucsán néhány pikkelylyel), melyeket az evet rágott körül.

A tűzifacsusztatás még a mult hóban szerencsésen be lett fejezve s egy hét mulva kezdetét veendi az usztatás, a mihez szintén jó kilátás van, mert a lecsusztatott tűzifa mindenütt közvetlenül a főviz (Sebes patak) mellett van felhalmozva, a vizállás pedig a meglevő duzzasztók segélyével tetszés szerint szabályozható.

A 20.000 ürméter készletnek leusztatása, tapasztalás szerint s a jelen viszonyok tekintetbe vételével, három hetet fog igénybe venni, ebből két hét esik a vízbedobásra, egy hét pedig tisztán az usztatásra.

Az usztatási vonal összes hossza körülbelül 50 kilométer, ebből 22 kilométer kincstári területre esik, 28 kilométer pedig 6 község területét érinti, m. p. : Sugág, Kápolna, Láz, Sástyor, Sebeshely és Péterfalvát.

A vízbe dobott fa egész Sáscsorig (41 kilométerre) folyton jegeczes palaközetekből álló hegyek által szegélyezett szűk völgyben teszi meg utját. A víz sebessége idáig átlagosan 1 *m*-re tehető. Sáscsoron túl, a Sebespataka már kisebb eséssel halad egész Szászsebesig, a diluvial krétakorszakból való homok, mész és márgából álló apróbb hegyek között.

Legyen szabad ez alkalommal a Sebes patak mentének geologiai viszonyairól szólnom.

A Sebes patakot a Frumosa nevezetű hegységből való eredetétől kezdve egész Sáscsorig, mint már említettem, csupán jegeczes palaképződmények kísérik, s ezek kiválólag képviseltetnek a csillámpala által, mely itt a következő változatokban fordul elő :

Fehér csillámpala, melyben a csillám fehér bőrnemű lemezekből, a kova pedig lencse formájú szemcsékből, vagy vékony rétegekből áll. Ez gyakran gránátszemeket tartalmaz, mint a bisztrai erdőgondnokságban a Stina de a Supra nevű hegyen. Egyáltalán a Sebes patak mentének egész felső részében a csillámpala e faja képezi az uralkodó közetet.

A fekete csillámpala már ritkábban jön elő s itt a fekete

csillám vastag pikkelyekben, a kova pedig finom szemcsékben lép föl.

Végül a kovacsillámpala, melyben vékony, leginkább fehér csillámlemezek között nagyobb kovaszemcsék vannak.

A csillámpalán kívül, alárendelt mennyiségben található palaformájú gneiszt, minek legnagyobb részét mindig quarz és földpát képezi.

A Láztól Kápolnára vezető ut mellett látható továbbá egy, mintegy 33 *cm* vastag földpát réteg a jegeczes palák között. Kápolna és Sugág között pedig egy, 2 *m* vastag finom szemcséjű mészréteg tűnik elő. Végül elvétve akadni itt-ott barnavaskőre is.

Mi e jegeczes pala közetű hegyek keletkezési idejét illeti, arról csak annyit lehet mondani, hogy azok a diluvial krétakorszak idejében már meg voltak, s hogy keletkezésük valószínűleg a Triás utáni időre esik. Annál érdekesebb ez, minthogy a Sebes patak mentének Sáscsoron alóli része, mint előbb mondatott, diluvial korszakbeli lévén, még ezen térséget az édes vizü tenger borította, midőn már a jegeczes palahegyek Sáscsortól felfelé léteztek.

A Sáscsortól lefelé elterülő diluvial homokkő az *Ostrea columba*, az *Omphaliák*, *Actaeonellák* és nagy bibircsoju *Carithiák* kövületeinek előfordulása által van jellemezve.

Ezekután visszatérve oda, honnan kiindultam, megemlítem, hogy a növény és rovargyűjtés eredményéről a bisztrai erdőgondnokságban bátor leszek a tekintetes szerkesztőséget még ez év folyamán értesíteni.

Péck Dezső,
m. kir. erdész.